2. BUDİZM

2. 1. Budizm'in Tarihçesi

Budizm, MÖ 6. yüzyılda Kuzey Hindistan'da dünyaya gelmiş Siddharta Gautama Sakyamuni'nin (Budda) Hindu çok tanrıcılığına, Brahmin (Brahman) isimli Hindu din adamlarının otoritelerine, kast sistemine ve karma doktrinine karşı çıkması sonucu ortaya çıkmış bir dindir.[10]

NOT EDELİM

Budda kelimesi, "aydınlanmış" anlamında Siddharta'ya Budistlerin verdikleri dinî bir lakaptır. Dolayısıyla bu isimlendirme, Siddharta'nın aydınlanmış birisi olduğuna inanmayı ifade eder.

* https://worldpopulationreview.com/country-rankings/religion-by-country, Erişim Tarihi: 15.02.2024.
10 Mahmut Aydın, Anahatlarıyla Dinler Tarihi, s. 100; Cengiz Erengil, Budizm, s. 101-103.

KRONOLOJİK BUDİZM TARİHİ	
Dönem	**Olay**
MÖ 563-483	Siddharta Gautama Budda'nın yaşamı.
MÖ 500'ler	I. Budist Konsili ile kutsal metinlerin oluşturulması.
MÖ 400'ler	II. Budist Konsili ile Budizm'de ayrışmaların başlaması.
MÖ 270-230	Kral Aşoka'nın Budizm'i Maurya Krallığının dini olarak kabul etmesi.
MÖ 200-MS 200	Theravada/ Hinayana Budizm'inin gelişmesi.
MÖ 100	Pali dilindeki kutsal metinlerin tespitine yönelik çalışmaların başlatılması.
MS 1. yüzyıl	İlk Budist Misyonerlerin Çin'e ulaşması.
MS 100	Mahayana Budizm'inin gelişmesi.
MS 200-552	Budizm'in Vietnam, Java, Burma ve Sumatra'da yayılması.
MS 6. yüzyıl	Budizm'in Japonya'ya girmesi.
MS 845'ler	Çin'de Budizm'e yönelik baskıların artması.
MS 10. yüzyıl	Lamaizm'in Tibet bölgesinde canlanması.
MS 1200'ler	Pure Land, Nicheren ve Zen Budist akımlarının Japonya'da ortaya çıkması.
MS 13-15. yüzyıl	Budizm'in Kuzey ve Güney Hindistan'da gerilemesi.
MS 1900'ler	Budizm'in Batı dünyasına girişi. Çin Komünizminin Budizm'i baskı altına alması.
MS 1931	New York'ta Zen Budist topluluğunun kurulması.
MS 1959	Çin'in Tibet'i işgali ve 14. Dalay Lama'nın Hindistan'a kaçışı.
MS 1989	Dalay Lama'nın Nobel Barış Ödülü'nü alması.

NOT EDELİM

Budizm, Hinduizm gibi millî bir din olma özelliği taşımayan ve misyonerler aracılığı ile doğduğu coğrafyanın dışına yayılma amacı güden bir dindir.

Basit bir Hindu mezhebi olarak başlayan bu hareketin, evrensel bir din hâline gelmesinde Kral Aşoka (MÖ 270-230) çok önemli bir yere sahiptir. Kral, Budizm'i krallığının resmî dini ilan etmiş, dünyanın değişik bölgelerine Budist misyonerler göndermiş ve Budist öğretilerinin belirlendiği konsiller toplamıştır. Böylece o, Budizm'in evrensel bir din kimliğine almasında ciddi bir rol oynamıştır.[11]

Budda'nın öğretilerinin Hindistan'da yayılmasının nedenleri:

- Halkın konuştuğu Pali diliyle insanlara hitap ederek halkı etkilemiştir.
- Bireyin kurtuluş için kendi kendine yeterli olduğu ve Hindu din adamlarının aracılığına gerek olmadığı söylemi şehirli insanları etkilemiştir.
- Kişilerin cinsiyetine ve hangi kasttan olduğuna bakmaksızın herkesle görüşmesi kadınları ve alt kastakileri etkilemiştir.

11 Abdurrahman Küçük, Günay Tümer vd., Dinler Tarihi, s. 232.

Bu söylemlerin sonucunda birçok kişi, Budda'nın öğretilerine meyletmiş ve takipçi sayısı önemli oranda artmıştır. Böylece sangha ismi verilen Budist manastırları oluşmaya başlamıştır.

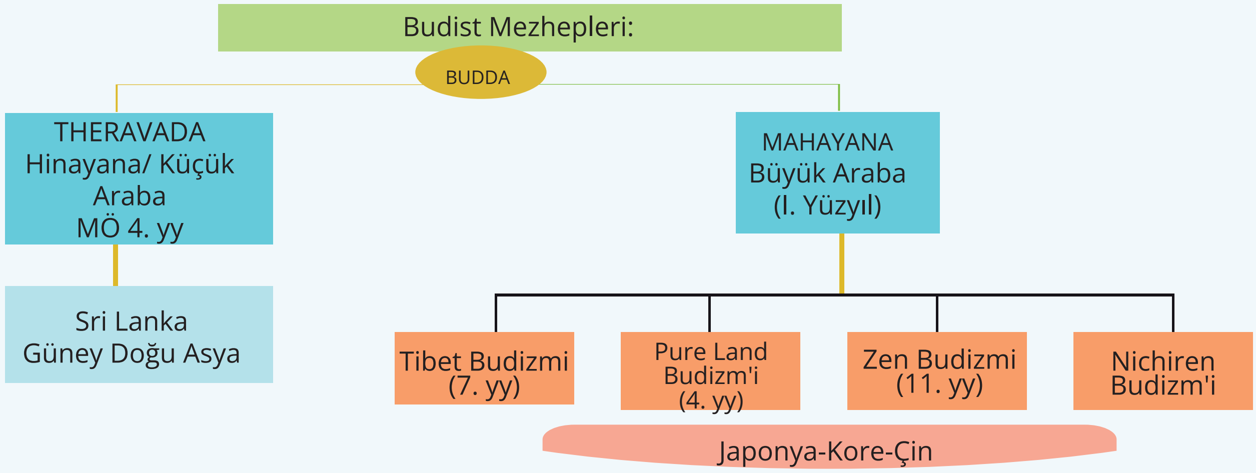

12 Nyogen Senzaki, Ruth Strout McCandless, Budizm ve Zen, s. 23-26